

Besluit van de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit 27 april 2019, nr. 19090825, houdende tijdelijke vrijstelling op grond van artikel 38 van de Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden ter bescherming van de onbedekte teelt van kers, pruim, blauwe bes en druif tegen suzuki-fruitvlieg (Tijdelijke vrijstelling ter bescherming van de onbedekte teelt van kers, pruim, blauwe bes en druif tegen suzuki-fruitvlieg (*Drosophila suzukii*), 2019)

De Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit,

handelende in overeenstemming met de Staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat;

Gelet op artikel 38 van de Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden en artikel 53 van de Verordening (EG) nr. 1107/2009 van het Europese Parlement en de Raad van 21 oktober 2009 betreffende het op de markt brengen van gewasbeschermingsmiddelen en tot intrekking van de Richtlijnen nr. 79/117/EEG en 91/414/EEG van de Raad (PbEU 2009, L 309);

BESLUIT:

Artikel 1

Tijdelijke vrijstelling als bedoeld in artikel 38 van de Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden en artikel 53 van Verordening (EG) nr. 1107/2009 wordt verleend voor het gebruik van Exirel ter bescherming van de teelt van kers, pruim, blauwe bes en druif tegen suzuki-fruitvlieg (*Drosophila suzukii*).

Artikel 2

De vrijstelling is slechts van toepassing indien de gebruiksvoorschriften in de bijlage bij dit besluit worden nageleefd.

Artikel 3

Dit besluit treedt in werking:

- in de onbedekte teelt van kers met ingang van 1 mei 2019 en vervalt op 15 augustus 2019;
- in de onbedekte teelt van pruim met ingang van 1 juni 2019 en vervalt op 28 september 2019;
- in de onbedekte teelt van blauwe bes met ingang van 1 juni 2019 en vervalt op 28 september 2019;
- in de onbedekte teelt van druif met ingang van 15 juli 2019 en vervalt op 30 september 2019.

Artikel 4

Dit besluit wordt aangehaald als: Tijdelijke vrijstelling ter bescherming van de onbedekte teelt van kers, pruim, blauwe bes en druif tegen suzuki-fruitvlieg (*Drosophila suzukii*), 2019.

Dit besluit zal met de toelichting in de Staatscourant worden geplaatst.

*De Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit,
C.J. Schouten*

Bezwaar

Als u het niet eens bent met deze beslissing, kunt u binnen zes weken na dagtekening van dit besluit digitaal of schriftelijk een bezwaarschrift indienen.

Een digitaal bezwaarschrift kunt u indienen via 'mijn.rvo.nl'. Om in te loggen heeft u uw gebruikerscode en wachtwoord nodig, voor de ondertekening een TAN-code. Bij een digitaal bezwaarschrift stuurt u een kopie van dit besluit mee als pdf-bestand of u stuurt een kopie per post na.

Als u schriftelijk bezwaar wilt maken, stuurt u het ondertekende bezwaarschrift naar de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, afdeling Juridische Zaken, Postbus 40219, 8004 DE Zwolle. Bij een schriftelijk bezwaar stuurt u een kopie van dit besluit mee met uw bezwaarschrift.

Op mijn.rvo.nl/bezwaar vindt u meer belangrijke informatie over het digitaal en schriftelijk indienen van een bezwaarschrift.

Meer informatie

Heeft u nog vragen over uw bezwaarschrift, kijk dan op de website: mijn.rvo.nl. of bel: 088 042 42 42 (lokaal tarief).

BIJLAGE: WETTELIJK GEBRUIKSVOORSCHRIFT EXIREL

Wettelijk Gebruiksvoorschrift

Toegestaan is uitsluitend het professionele gebruik als insecticide door middel van een gewasbehandeling in de volgende toepassingsgebieden (volgens Definitielijst toepassingsgebieden versie 2.0, Ctgb juni 2011) onder de vermelde toepassingsvoorwaarden

Toepassingsgebied	Te bestrijden organisme	Dosering (middel) per toepassing	Maximale dosering (middel) per toepassing	Maximaal aantal toepassingen per 12 maanden	Minimum interval tussen toepassingen in dagen	Veiligheids termijn in dagen of uiterst gewas stadium waarop toegepast mag worden
Kers (onbedekt)	suzuki-fruitvlieg	0,075% (75 ml/100 L water)	1 l/ha	2	10	7
Pruim (onbedekt)	suzuki-fruitvlieg	0,02% (75 ml/100 L water)	1 l/ha	2	10	7
blauwe bes (onbedekt)	suzuki-fruitvlieg	0,075% (75 ml/100 L water)	0,9 l/ha	2	10	3
Druif (onbedekt)	suzuki-fruitvlieg	0,075% (75 ml/100 L water)	0,9 l/ha	2	14	10

* Verlaging van de dosering is toegestaan, maar van het maximaal aantal toepassingen en de andere toepassingsvoorwaarden mag niet worden afgeweken. Werkzaamheid is bij lagere dosering niet beoordeeld.

Overige toepassingsvoorwaarden

Om in het water levende organismen, bijen en overige niet tot de doelsoorten behorende geleedpotigen/ insecten te beschermen is toepassing in kersen, pruimen, blauwe bessen en druif uitsluitend toegestaan indien op het gehele perceel gebruik wordt gemaakt van:

- een techniek uit tenminste de klasse DRT97,5 in combinatie met een teeltvrije zone van tenminste 450 cm (gemeten vanaf het midden van de laatste bomenrij of de laatste boom in de rij tot aan de perceelgrens/ insteek van de sloot).
- een techniek uit de klasse DRT99.

Gevaarlijk voor bijen. Om de bijen en andere bestuivende insecten te beschermen mag u dit product niet gebruiken op in bloei staande gewassen. Verwijder onkruid voordat het bloeit.

Resistentiemanagement

Dit middel bevat de werkzame stof cyantraniliprole. Cyantraniliprole behoort tot de diamides. De Irac code is 28. Bij dit product bestaat er kans op resistentieontwikkeling. In het kader van resistentiemanagement dient u de adviezen die gegeven worden in de voorlichtingsboodschappen, op te volgen.

TOELICHTING

1 Algemeen

Artikel 53 van Verordening (EG) nr. 1107/2009 van het Europese Parlement en de Raad van 21 oktober 2009 betreffende het op de markt brengen van gewasbeschermingsmiddelen en tot intrekking van de Richtlijnen nr. 79/117/EEG en nr. 91/414/EEG van de Raad (PbEU 2009, L 309) (hierna: Verordening (EG) nr. 1107/2009) en artikel 38 van de Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden (Wgb) maken het mogelijk in bijzondere omstandigheden tijdelijke vrijstelling te verlenen van het verbod om een niet toegelaten gewasbeschermingsmiddel binnen Nederland te brengen, op de markt te brengen, voorhanden te hebben of te gebruiken.

Tijdelijke vrijstelling kan worden verleend als een maatregel nodig blijkt voor een gecontroleerd en beperkt gebruik ter beheersing van een noodsituatie die op geen enkele andere redelijke manier te bestrijden is.

2 Adviezen

2.1 Noodsituatie

De Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA) heeft een advies opgesteld waarin de vraag wordt beantwoord of er sprake is van een noodsituatie.

Gevaar

Suzuki-fruitvlieg komt verspreid over het hele land voor. De larven zitten in de vruchten en voeden zich met het vruchtvlees waardoor snel rot ontstaat. Bij een geringe aantasting van kers en blauwe bes is de economische schade groot vanwege een nultolerantie bij de afnemers, wat inhoudt dat de hele partij onverkoopbaar is als enkele aangetaste vruchten in een partij aangetroffen worden. Voor pruim loopt de vruchtuival door de aantasting aan het einde van het oogstseizoen op late rassen op tot 100%. Schade in rode druiven geeft opbrengstverlies van 15–100% en in witte en gris druiven 15%. Bij meer dan 20% aantasting is het niet meer mogelijk om goede wijn te maken.

Alternatieven

Niet-chemisch

In 2014 is een meerjarig onderzoek gestart, gericht op de ontwikkeling van een integrale strategie voor de beheersing van de suzuki-fruitvlieg in de Nederlandse tuinbouw.

Er zijn geen advies- of waarschuwingssystemen beschikbaar voor suzuki-fruitvlieg.

Er zijn nog geen natuurlijke vijanden die in de praktijk kunnen worden ingezet.

Er wordt praktijkervaring opgedaan met het innetten van boomgaarden met insectengaas. Het moment van aantasting kan door innetten worden verlaagd, waardoor de aantasting uiteindelijk lager uitkomt. Bij zoete kersen is innetten een perspectiefvolle optie, die in de praktijk steeds meer wordt toegepast. Innetten van zure kersen en pruimen is niet rendabel. Innetten is niet overal toegestaan als gevolg van ruimtelijke ordeningsregelingen.

Hygiënische maatregelen zijn niet afdoende. Het verwijderen van aangetaste vruchten als preventieve maatregel is niet mogelijk omdat de aantasting slecht zichtbaar is. Het is niet mogelijk alle vruchten te oogsten. Het is niet te voorkomen dat tijdens de oogst een deel van de bessen op de grond valt.

Niet-chemische maatregelen zijn daardoor onvoldoende effectief om suzuki-fruitvlieg afdoende te bestrijden.

Chemisch

In de onbedekte teelt van kersen, pruim, blauwe bes en druif zijn verschillende insecticiden toegelaten. Deze middelen hebben geen tot onvoldoende werking tegen suzuki-fruitvlieg of er gelden beperkingen waardoor deze middelen niet voldoen om suzuki-fruitvlieg te bestrijden

Bijzondere omstandigheden

De werkzame stof cyantraniliprole is op de lijst van goedgekeurde werkzame stoffen van Verordening (EG) nr. 1107/2009 geplaatst per 14-09-2016. Het middel op basis van cyantraniliprole is nog niet in

Europa toegelaten. Het dossier voor de reguliere toelating is in 2015 ingediend. Het Verenigd Koninkrijk is zonale rapporteur. De reguliere toelating wordt in de tweede helft van 2019 verwacht. Daarmee is de kans groot dat dit middel niet beschikbaar is voor het teeltseizoen van 2019.

Conclusie

De NVWA komt tot volgende conclusies:

- een landbouwtechnisch doelmatige teelt van kers, pruim, blauwe bes en druif is met het beschikbare pakket aan maatregelen en middelen niet mogelijk;
- een landbouwtechnisch doelmatige teelt van kers, pruim, blauwe bes en druif in Nederland wordt bedreigd door onvoldoende bestrijding van suzuki-fruitvlieg;
- er is perspectief voor de toelating van een middel op basis van cyantraniliprole in de teelt van kers, pruim, blauwe bes en druif waardoor een kortstondig noodverband gerechtvaardigd is. Voor de gevraagde vrijstellingsperiode is het middel niet beschikbaar.

De tijdelijke vrijstelling van Exirel voor het bestrijden van suzuki-fruitvlieg in de teelt van kers, pruim, blauwe bes en druif voldoet aan de criteria voor een noodsituatie.

2.2 Risicobeoordeling

Het College constateert dat er na het nemen van risicoreducerende maatregelen / het inachtnemen van restrictiezinnen geen risico verbonden is aan de vrijstelling.

Humane toxiciteit

Voldoet aan de eisen.

Volksgezondheid

Voldoet aan de eisen.

Gedrag in het milieu

Voldoet aan de eisen.

Ecotoxiciteit

Voldoet aan de eisen met inachtneming van de volgende restrictiezinnen:

Om in het water levende organismen, bijen en overige niet tot de doelsoorten behorende geleedpotigen/ insecten te beschermen is toepassing in kersen, pruimen, blauwe bessen en druif uitsluitend toegestaan indien op het gehele perceel gebruik wordt gemaakt van:

- *een techniek uit tenminste de klasse DRT97,5 in combinatie met een teeltvrije zone van tenminste 450 cm (gemeten vanaf het midden van de laatste bomenrij of de laatste boom in de rij tot aan de perceelgrens/ insteek van de sloot).*
- *een techniek uit de klasse DRT99.*

Gevaarlijk voor bijen. Om de bijen en andere bestuivende insecten te beschermen mag u dit product niet gebruiken op in bloei staande gewassen. Verwijder onkruid voordat het bloeit.

Conclusie

Met betrekking tot de toepassing in kersen, pruimen, blauwe bes en druif constateert het College dat er na het nemen van risicoreducerende maatregelen / het inachtnemen van restrictiezinnen geen risico verbonden is aan de vrijstelling.

Advies

Gezien het risico adviseert het College een vrijstelling ex artikel 38 Wgb van het gewasbeschermingsmiddel Exirel [cyantraniliprole] in de onbedekte teelt van kers, pruim, blauwe bes en druif te verlenen onder vermelding van de volgende risicoreducerende maatregelen / restrictiezinnen:

Om in het water levende organismen, bijen en overige niet tot de doelsoorten behorende geleedpotigen/ insecten te beschermen is toepassing in kersen, pruimen, blauwe bessen en druif uitsluitend toegestaan indien op het gehele perceel gebruik wordt gemaakt van:

- *een techniek uit tenminste de klasse DRT97,5 in combinatie met een teeltvrije zone van tenminste 450 cm (gemeten vanaf het midden van de laatste bomenrij of de laatste boom in de rij tot aan de perceelgrens/ insteek van de sloot).*
- *een techniek uit de klasse DRT99.*

Gevaarlijk voor bijen. Om de bijen en andere bestuivende insecten te beschermen mag u dit product niet gebruiken op in bloei staande gewassen. Verwijder onkruid voordat het bloeit.

3 Overwegingen

Een hernieuwde tijdelijke vrijstelling van het gewasbeschermingsmiddel Exirel is gewenst, omdat zonder deze vrijstelling de onbedekte teelt van kers, pruim, druif en blauwe bes op geen enkele andere redelijke wijze te beschermen is tegen suzuki-fruitvlieg. Hierdoor wordt de landbouwtechnisch doelmatige onbedekte teelt van kers, pruim, druif en blauwe bes bedreigd. Belanghebbenden spannen zich in om op korte termijn te beschikken over een regulier toegelaten gewasbeschermingsmiddel.

In het Wettelijk Gebruiksvoorschrift (zie bijlage bij dit besluit) zijn de risico reducerende maatregelen overgenomen die door het Ctgb zijn voorgesteld.

Vrijstelling voor de toepassing van Exirel ter bescherming van de onbedekte teelt van kers, pruim, druif en blauwe bes tegen suzuki-fruitvlieg werd eerder verleend op:

- 15 mei 2018 Staatcourant nr. 28358 (kers, pruim, druif en blauwe bes)
- 30 juni 2017 Staatcourant nr. 38363 (kers, pruim, druif en blauwe bes)
- 10 juni 2016, Staatcourant nr. 29883 (kers, pruim en blauwe bes)
- 27 mei 2015, Staatscourant nr. 14425 (kers)

4 Besluit

De adviezen van de NVWA en het Ctgb overnemend, heb ik in overeenstemming met de Staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat, besloten om op grond van artikel 38 van de Wgb tijdelijke vrijstelling te verlenen voor het gebruik van het gewasbeschermingsmiddel Exirel ter bescherming van de teelt van kers en pruim tegen suzuki-fruitvlieg.

Dit besluit treedt in werking:

- in de onbedekte teelt van kers met ingang van 1 mei 2019 en vervalt op 15 augustus 2019;
- In de onbedekte teelt van pruim met ingang van 1 juni 2019 en vervalt op 28 september 2019;
- in de onbedekte teelt van blauwe bes met ingang van 1 juni 2019 en vervalt op 28 september 2019;
- in de onbedekte teelt van druif met ingang van 15 juli 2019 en vervalt op 30 september 2019.

*De Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit,
C.J. Schouten*